

36432 - Таърифи қурбонӣ ва ҳукми он

савол

Манзур аз қурбонӣ чист? Оё он воҷиб аст ё суннат?

Чавоби муфассал

Ҳамду сано барои Аллоҳ.

Қурбонӣ: Ҳайвоне аз синфи баҳимату-л-анъом (яъне шутур, гов, гӯсфанд ё буз), ки дар рӯзҳои иди Азҳо (Қурбон) ба сабаби ид ва бо мақсади наздик шудан ба Аллоҳ таъоло забҳ карда мешавад.

Қурбонӣ яке аз ойинҳои дини мубини Ислом аст, ки бар асоси китоби Аллоҳ, суннати расулуллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) ва иҷмои мусулмонон машрӯъ шудааст.

Далелҳои қурбонӣ аз китоби Аллоҳ:

1. Аллоҳ таъоло фармудааст:

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَإِنْحِزْ . { (سورة الكوثر: ۲)

«Пас, барои Парвардигорат намоз бихон ва қурбонӣ кун». (Сураи Кавсар: 2).

2. Аллоҳ таъоло фармудааст:

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايٍ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ . { (سورة الأنعام: ۱۶۲ - ۱۶۳)

«Бигӯ (эй паёмбар): "Намози ман ва қурбонии ман ва зиндагии ман ва марги ман барои Аллоҳ, Парвардигори ҷаҳониён аст, ки шарике барои ӯ нест ва ба ин (яктонастӣ) амр шудаам ва ман нахустин мусулмононам"». (Сураи Анъом: 162 - 163).

Калимаи "нусук" дар ин оят ба маънои забҳу қурбонӣ мебошад ва ин дидгоҳи Саид ибни Ҷубайр аст. Ва гуфта шудаст, ки "нусук" ба маънои ҳама ибодатҳо мебошад, аз ҷумла қурбонӣ, ки ин шомилтар аст.

3. Аллоҳ таъоло фармудааст:

وَلِكُلٌّ أُمَّةٌ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرُوا مُؤْمِنِيْنَ } (سورа ҳадж: ۳۴)

«Ва барои ҳар уммате қурбониро муқаррар намудем, то номи Аллоҳро (дар ҳангоми забҳ) бар чаҳорпоёне, ки рӯзиашон кардааст, зикр кунанд. Пас, маъбуди шумо маъбуди ягона аст. Барои Ӯ таслим шавед ва ба фурӯтанон башорат бидех». (Сураи Ҳаҷ: 34).

Далелҳои қурбонӣ аз суннат (ҳадис):

1. Дар "Саҳих"-и Бухорӣ (5558) ва "Саҳих"-и Муслим (1966) аз Анас ибни Молик (Аллоҳ аз ў хушнуд бод) омадааст, ки мегӯяд: **«Паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) ду қўчқори сиёҳу сафедрангро бо дasti худ қурбонӣ кард ва "Бисмиллоҳ" ва "Аллоҳу акбар" гуфт ва poi худро бар як паҳлӯи гардани гӯсфандон гузошт».**

2. Аз Абдуллоҳ ибни Умар (Аллоҳ аз он ду хушнуд бод) ривоят аст, ки мегӯяд: **«Паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) даҳ сол дар Мадина зиндагӣ кард ва дар ин муддат ҳар сол қурбонӣ мекард».** Ривояти Аҳмад (4935) ва Тирмизӣ (1507). Албонӣ ин ҳадисро дар китоби "Мишкоту-л-масобих" (1507) ҳасан донистааст.

3. Аз Үқба ибни Омир (Аллоҳ аз ў хушнуд бод) ривоят аст, ки паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) ҳайвонҳои қурбониро байни саҳобагони худ тақсим кард ва ба Үқба як гӯсфанди шаш моҳа расид. Ў гуфт: Эй расулуллоҳ! Ба ман гӯсфанди шаш моҳа расид. Паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) ба ў гуфт: **«Онро қурбонӣ кун».** Ривояти Бухорӣ (5547).

4. Аз Баро ибни Озиб (Аллоҳ аз ў хушнуд бод) ривоят ривоят аст, ки паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) фармудааст: **«Ҳар қасе, ки баъд аз намози ид қурбонӣ кунад, пас қурбониаш комил шуда ва суннати мусулмононро пайравӣ намудааст».** Ривояти Бухорӣ (5545).

Паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ў бод) қурбонӣ кард ва инчунин саҳобагонаш (Аллоҳ аз онон хушнуд бод) қурбонӣ намудаанд ва ў ба мо хабар додааст, ки қурбонӣ суннати мусулмонон, яъне роҳу равиши онон мебошад.

Аз ин рӯ, мусулмонон бар машрӯ'ияти он ичмоъ намудаанд, чуноне ки бисёре аз донишмандон ин ичмоъро нақл кардаанд.

Аммо (дар ҳукми он) ихтилоф кардаанд, ки оё он суннати муаккада аст ё воҷиб аст, ки тарқ намудани он ҷоиз нест?

Ҷумҳури донишмандон бар ин дидгоҳанд, ки қурбонӣ суннати муаккада аст ва ин мазҳаби Шоғей ва дидгоҳи машҳури Молиқу Аҳмад мебошад.

Аммо дидгоҳи дигар донишмандон ин аст, ки қурбонӣ воҷиб аст ва ин мазҳаби Абуҳанифа ва яке аз ривоятҳо аз Аҳмад аст ва Шайхулислом Ибни Таймия инро баргузida, гуфтааст: Ин яке аз ду дидгоҳи мазҳаби Молик ва ё зоҳири мазҳаби Молик аст. Поёни сухан аз рисолаи "Аҳқому-л-узҳияти ва-з-закот"-и Ибни Усаймин (раҳмати Аллоҳ бар ў бод).

Шайх Муҳаммад ибни Усаймин (раҳмати Аллоҳ бар ў бод) гуфтааст: "Қурбонӣ барои шахси қодиру тавоно суннати муаккада аст. Аз ин рӯ, инсон аз номи худ ва хонаводааш қурбонӣ мекунад". "Фатово"-и Ибни Усаймин: 2/661.